

Latabond A

Revisjonsdato: 09.02.2014

1. IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG SELSKAPET/FORETAKET

1.1 Produktidentifikator

Kjemikaliets navn	Latabond A
Produkt type	M05443 MALING OG LAKK LØSEMIDDELFRITT DEKORATIV/BESKYTTELSE INDUSTRIELT BRUK
Artikkel-nr	3502007001101, 3502007001201, 3502008000101
Deklarasjons-nr	110760
Erstatter sikkerhetsdatablad fra	31.01.2014
Utgave nummer	3.0

1.2 Identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Anvendelse	Primer. 43.39 ANNEN FERDIGGJØRING AV BYGNINGER
------------	---

Anvendelser som frarådes

Dette produktet anbefales ikke for annen bruk enn det som er angitt over.

1.3 Opplysning om leverandør av sikkerhetsdatabladet

Leverandør	LATICRETE NORDIC AS Postboks 165 Kalbakken 0903 Oslo Norge Telefon: 23 33 90 00 Fax: 23 33 90 01 www.laticrete.no info@laticrete.no
E-post	info@laticrete.no
Ansvarlig	LATICRETE NORDIC AS
Utarbeidet av	Sensor Chemcontrol AS
1.4 Nødtelefon	Giftinformasjonen: +47 22 59 13 00.

2. FAREIDENTIFIKASJON

2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen

Klassifisering i henhold til 1272/2008 EC	Aquatic Chronic 3: Farlig for vannmiljøet. Skin Irrit 2: Irriterende for huden. Eye Irrit 2: Alvorlig øyeirritasjon. Skin Sens 1: Sensibiliserende ved hudkontakt.
---	---

Klassifisering i henhold til 67/548/EEC og 1999/45/EC	N; R52/53 Xi; R36/38-43
---	----------------------------

2.2 Merkningselementer

Piktogram

Varselord	Advarsel
-----------	----------

Faresetninger	H412 Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann. H319 Gir alvorlig øyeirritasjon. H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon. H315 Irriterer huden. EUH205 Inneholder epoksyforbindelser; Kan gi en allergisk reaksjon.
---------------	---

SIKKERHETSATABLAD

Latabond A

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 09.02.2014

Sikkerhetssetninger

P280 Benytt vernehansker /verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm.
P305 + P351 + P338 VED KONTAKT MED ØYNE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter; Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre; Fortsett skyllingen.
P302 + P352 VED HUDKONTAKT: Vask med mye såpe og vann.
P315 Søk legehjelp umiddelbart.
P363 Tilsølte klær må vaskes før de brukes på nytt.
P501 Innhold/beholder leveres til godkjent mottaksstasjon for farlig avfall.
P273 Unngå utslipp til miljøet.
P102 Oppbevares utilgjengelig for barn.
P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.

Faresymboler

IRRITERENDE

Risikosestninger

R-52/53 Skadelig for vannlevende organismer; kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
R-36/38 Irriterer øynene og huden.
T-205 Inneholder epoksyforbindelser; Kan gi en allergisk reaksjon.
R-43 Kan gi allergi ved hudkontakt.

2.3 Andre farer

n/a

3. SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2 Blandinger

Ingrediens	Identifisering	Klassifisering etter forordning		Vekt-%
		67/548/EEC, 1999/45/EC	1272/2008 (CLP)	
Bisfenol-A-diglycidyleter (reaksjonsprodukt); homologe med molekylvekt <= 700	Ec/Nlp nr: 500-033-5 Cas nr: 25068-38-6 Index nr: 603-074-00-8	Xi,N R36/38-43-51/53	Aquatic Chronic 2 Eye Irrit 2 Skin Irrit 2 Skin Sens 1 H315 H317 H319 H411	10-20
2,3-epoksypropyl neodekanoat //2,3-epoksypropylester av blanding av trialkyleddiksyre	Ec/Nlp nr: 247-979-2 Cas nr: 26761-45-5	Xi,N R43-51/53	Skin Sens. 1 Aquatic Chronic 2 H317 H411	1-2.5
Nonylfenol, etoksylerte	Ec/Nlp nr: 500-024-6 Cas nr: 9016-45-9	Xn, Xi, N R22-36/38-51/53	Acute Tox. 4 Skin Irrit. 2 Eye Irrit. 2 Aquatic Chronic 2 H302 H315 H319 H411	0.25-0,49
2- butoksyetanol	Reach nr: 01-2119475108-36 Ec/Nlp nr: 203-905-0 Cas nr: 111-76-2 Index nr: 603-014-00-0	Xn, Xi R20/21/22-36/38	Acute Tox. 4 * Eye Irrit. 2 Skin Irrit. 2 H332 H312 H302 H319 H315	0,0156

Tegnforklaring

Xn=Helseskadelig. Xi=Irriterende. N=Miljøskadelig.
Eye Irrit 2: Alvorlig øyeyritasjon.
Acute Tox 4: Akutt giftighet.
Aquatic Chronic 2: Giftig for vannmiljøet.
Skin Irrit 2: Irriterende for huden.
Skin Sens 1: Sensibiliserende ved hudkontakt.
Forklaring til relevante fare- og risikosestninger (R og H setninger) finnes i seksjon 16.

Ingredienskommentarer

Alle konsentrasjoner er oppgitt som vektprosent.
Klassifiseringen gjelder for hvert enkelt stoff, ikke for produktet.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding

Hvis den skadede ikke puster, gi kunstig åndedrett. Frisk luft, varme og hvile, helst i bekvem halvsittende stilling. Sørg for frie luftveier. Legebehandling ved åndedrettsbesvær.

Hudkontakt

Vask huden med såpe og vann, eventuelt renssekrem. Tilsølte klær må vaskes før de brukes på nytt. Ved tvil eller ved vedvarende symptomer - søk legehjelp.

Øyekontakt

Skyll straks med mye vann i flere minutter (hold øyenlokk utbrettet, ta av eventuelle kontaktlinser).

SIKKERHETSATABLAD

Latabond A

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 09.02.2014

	Kontakt lege hvis besvær vedvarer.
Svelging	Kontakt lege omgående og vis denne etikett eller emballasje. Skyll munnen med vann (bare dersom personen er ved bevissthet). IKKE FREMKALL BREKNINGER. Drikk mye vann.
Medisinsk informasjon	Langvarig eksponering med symptomer på hjernepåvirkning kan i noen tilfelle føre til varige hjernesymptomer.
4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede	n/a
4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig	n/a
Annen informasjon	Vis dette sikkerhetsdatabladet til tilstedeværende lege.

5. BRANNSLOKINGSTILTAK

5.1 Slukningsmidler	
Passende slukningsmidler	Vanntåke, skum, CO2 og pulver.
Uegne slukningsmidler	Unngå rettet vannstråle i slukkingsarbeidet.
5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen	Avgir brennbar damp som kan danne eksplosiv blanding med luft. Ved brann utvikles CO, CO2, NOx og svart røyk. Vær oppmerksom på risiko for dannelse av giftige gasser.
5.3 Råd til brannmannskaper	Brannmannskap må bruke standard verneutstyr med flammehemmende jakke, hjelm med ansiktsvern, hansker, gummistøvler og selvforsynt pusteapparat i lukkede rom.

6. TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1 Personlige forsiktighetsregler, verneutstyr og nødrutiner	Beholdere med oppsamlet materiale skal merkes nøye med korrekt innhold. Bare trent personell bør utføre opprensning ved store utslipp. Bruk egnede verneklær. Bruk verneutstyr som beskrevet i seksjon 8.2 i sikkerhetsdatabladet. Åndedrettsvern: det kan brukes halv eller hel pustemaske med filter for organiske damper, eller selvstendig pusteutstyr avhengig av størrelsen av utslippet og potensiell eksponeringsgrad. Hold mennesker og dyr unna det forurensede området.
6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø	Må ikke komme i vannløp eller kloakkavløp. Hindre sølet i å nå vannveier, kloakk, kjellere eller trange rom.
6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing	Absorberes med egnet materiale og samles opp. Leveres nærmeste mottakstasjon for destruering.
6.4 Henvvisning til andre avsnitt	Se avsnitt 7 for informasjon om sikker håndtering. Se avsnitt 8 for informasjon om personlig verneutstyr. Se avsnitt 12 for informasjon om økologi. Se avsnitt 13 for informasjon om fjerning av avfall.
Annen informasjon	Anbefalingene etter utslipp til vann og land er basert på det mest sannsynlige utslippsscenarioet for dette produktet. Imidlertid kan geografiske forhold, vind, temperatur samt (ved utslipp til vann) retning og hastighet til bølger og strøm i stor grad ha betydning for hvilke tiltak som bør iverksettes.

7. HÅNDTERING OG LAGRING

7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering	Håndteres i samsvar med god hygiene og sikkerhetspraksis. Brukerveiledningen skal følges for å oppnå sikker bruk og best mulig resultat. Brukes bare i godt ventilerte områder. Bruk trykkluft- eller friskluftsmaske i trange rom. Unngå kontakt med øynene, huden og klærne. Bruk egnede vernehansker.
7.2 Vilkår for sikker lagring, samt eventuelle uforenligheter	Holdes vekk fra oksiderende stoffer. Oppbevares på et godt ventilert sted.
Spesielle egenskaper og farer	Kan gi allergi ved hudkontakt.
7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r)	n/a

8. EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONLIG BESKYTTELSE

8.1 Kontrollparametre

Ingrediens	Einecs nr	CAS nr	8 timer		Korttid		Ref.	Anm.	År
			mg/m3	ppm	mg/m3	ppm			
2- butoksyetanol	203-905-0	111-76-2	50	10			Norsk	H	2013

Anmerking om tiltak- og grenseverdier	Adm.norm = tiltaksverdier og grenseverdier for forurensninger i arbeidsatmosfæren. Hentet fra Forskrift om tiltaks- og grenseverdier. Anmerking H: Kjemikalier som kan tas opp gjennom huden.
---------------------------------------	--

SIKKERHETSATABLAD

Latabond A

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 09.02.2014

8.2 Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Sunn fornuft og sikkerhetsregler skal alltid brukes ved allmenn omgang med kjemikalier. Sørg for at emballasjen er riktig merket for å forebygge uforutsett inntak eller feilaktig bruk. Sørg for god arbeidshygiene. Sørg for bruk av anbefalt verneutstyr og vernetøy. Sørg for tilstrekkelig utsug eller ventilasjon på arbeidsplassen. Unngå kontakt med øyne og hud. Mekanisk ventilasjon og punktavsug kan være nødvendig.

Åndedrettsvern

Ikke nødvendig, hvis godt ventileret. Under arbeidsprosesser med risiko for innånding av damper fra produktet, bør åndedrettsvern med filter A2P2 brukes. Åndedrettsvern med gassfilter kan bare benyttes kombinert med gode rutiner for masketilpassning og filterbytte.

Den europeiske standardiseringskommiteens (CEN) standarder EN136, EN140 og EN405 angir åndedrettsvernsmasker, EN149 og EN143 angir filteranbefalinger.

Øyevern

Bruk godkjent øyevern. Øyespylingsutstyr skal være tilgjengelig, helst også dusjmulighet. Øyevern skal være i henhold til standarden EN 166.

Håndvern

Beskyttelseshansker av gummi, neopren eller PVC med AQL < 0,65 og i henhold til standard EN 374-3, Kat III anbefales. Unngå søl på huden.

All informasjon om spesifikke hansker er basert på offentlig litteratur eller hanskeproduzenters data. Hanskenes egnethet og gjennombruddstid vil variere avhengig av de spesifikke bruksforholdene. Kontakt hanskeproduzenten for spesifikke råd ved valg av hansker og gjennombruddstider for ditt bruk. Undersøk og eventuelt erstatt slitte eller ødelagte hansker. Om kontakt med underarmene er sannsynlig, bruk hansker med mansjetter.

CE-standardene EN420 og EN374 gir generelle krav, og angir hansketype.

Annet hudvern enn håndvern

Bruk egnede verneklær.

Annen informasjon

Arbeidstilsynet har fastsatt forskrift om bruk av personlig verneutstyr på arbeidsplassen, best.nr. 524. Personlig verneutstyr skal oppfylle kravene som er gitt i forskrift om konstruksjon, utforming og produksjon av personlig verneutstyr, fastsatt av Arbeidstilsynet, best.nr. 523. Det er god industriell hygienep praksis å unngå hudkontakt mest mulig. Unngå bruk av ringer, klokker e. l. som er egnet til å holde på produktet og derved forårsake hudreaksjoner. Beskyttelseskremer kan hjelpe til å beskytte utsatte hudområder, men kan ikke erstatte hansker. Fjern forurensete klær for å unngå hudkontakt. Etter vask av huden påføres fet hudkrem for å erstatte tapt hudfett. Hold god orden. Spesifikke hygienetiltak: Praktiser god personlig hygiene som vasking etter håndtering av produktet og før spising, drikking og/eller røyking. Vask regelmessig arbeidstøy og verneutstyr for å fjerne forurensninger. Kast tilsølt arbeidstøy og sko som ikke kan vaskes.

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Opplysninger om fysiske og kjemiske egenskaper

Form	Flytende.
Farge	Blå.
Lukt	Karakteristisk.
Luktterskel	n/a
pH (kons.)	9
Smeltepunkt/ frysepunkt	n/a
Startkokepunkt og kokeområde	100 °C
Flammepunkt	n/a
Fordampingshastighet	n/a
Antennelighet (fast stoff, gass)	n/a
Øvre/nedre antennelighets- eller eksplosjonsgrense	n/a
Damptrykk	n/a
Damp tetthet	n/a
Relativ tetthet	1,2 g/cm ³
Løselighet(er)	Dispergerer. Uoppløselig i: Fettstoffer (lipider),
Løselighet i vann	0 % - Ikke løselig
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann	n/a
Selvantenningsstemperatur	n/a
Nedbrytingstemperatur	n/a
Viskositet	17500 cSt

SIKKERHETSATABLAD

Latabond A

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 09.02.2014

Ekspløsjonsegenskaper	n/a
Oksidasjonsegenskaper	n/a
9.2 Andre opplysninger	n/a

10. STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet	n/a
10.2 Kjemisk stabilitet	Stabil under normale forhold.
10.3 Mulighet for farlige reaksjoner	Kan lett antennes i kontakt med sterke oksidasjonsmidler.
10.4 Forhold som skal unngås	Unngå varme, flammer, gnister og andre antennelseskilder. Unngå kontakt med inkompatible materialer.
10.5 Uforenlige materialer	Unngå sterkt oksiderende stoffer.
10.6 Farlige nedbrytningsprodukter	Ved brann oppstår CO (karbonoksid), CO ₂ (karbondioksid), NO _x (nitrogenoksid) og svart røyk.

11. TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger	
For ingrediens	bisfenol-A-diglycidyleter (reaksjonsprodukt); homologe med molekylvekt ≤ 700
LD50 oral	11400 mg/kg (Rotte)
Referanse	AMA Archives of Industrial Health. Vol. 17, Pg. 129, 1958.
LD50 dermal	> 22800 mg/kg (Kanin)
Referanse	Union Carbide Data Sheet. Vol. 6/6/1969,
For ingrediens	2-butoksyetanol
LD50 oral	470 mg/kg (Rotte)
Referanse	Dow Chemical Company Reports. Vol. MSD-46,
LD50 dermal	220 mg/kg (Kanin)
Referanse	Dow Chemical Company Reports. Vol. MSD-46,
LC50	2.17 mg/l/4 h (Rotte)
Referanse	Toxicology and Applied Pharmacology. Vol. 68, Pg. 405, 1983.
Akutt giftighet	Innånding av damp/tåke gir hodepine, svimmelhet, tretthet og kvalme. Inntak av større mengde kan gi lignende symptom som ved innånding.
Hudetsing/ hudirritasjon	Avfetter huden, fare for sprekkdannelser og eksem. Irriterer huden. Inneholder stoff som kan taes opp gjennom huden.
Alvorlig øyeskade/ øyeirritasjon	Alvorlig irritasjon av øynene.
Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt	Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
Skader på arvestoffet i kjønnseller	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som arvestoffskadende (mutagene).
Kreftfremkallende egenskaper	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som kreftfremkallende.
Reproduksjonstoksitet	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som reproduksjonsskadelige.
STOT - enkelteksponering	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.
STOT - gjentatt eksponering	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.
Aspirasjonsfare	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.

12. ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1 Giftighet	Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann. Dårlig oppløselig blanding.
For ingrediens	bisfenol-A-diglycidyleter (reaksjonsprodukt); homologe med molekylvekt ≤ 700
EC50	1.1-3.6 mg/l Daphnia
LC50	2.4 mg/l Regbueørret
IC50	220 mg/l/96h Grønnalge
For ingrediens	2-butoksyetanol
LC50	1370 mg/l (Fisk 96 timer)
Referanse	Dawson, G.W., A.L. Jennings, D. Drozdowski, and E. Rider 1977. The Acute Toxicity of 47 Industrial Chemicals to Fresh and Saltwater Fishes. J.Hazard.Mater. 1(4):303-318 (OECDG Data File)
12.2 Persistens og nedbrytelighet	Løsningsmidlene oksideres hurtig ved fotokjemiske reaksjoner i luft. Løsningsmidlene forventes å være potensielt biologisk nedbrytbare.
12.3 Bioakkumuleringsevne	Ingen bioakkumulering er indikert.
12.4 Mobilitet i jord	Produktet er tyktflytende og vil spre seg lite.

SIKKERHETSATABLAD

Latabond A

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 09.02.2014

12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	n/a
12.6 Andre skadevirkninger	Forurensrer luften under normale forhold ved utslipp av løsemiddeldamper.
Annen informasjon	Unngå utslipp til miljøet. Produktet får ikke slippes ut i avløp, vassdrag eller i grunnvann.

13. DISPONERING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallsgrupper	EAL: *08 04 09 avfall av klebemidler og tetningsmasse som inneholder organiske løsemidler eller andre farlige stoffer. EAL: 08 04 10 Annet avfall av klebemidler og tetningsmasse enn det som er nevnt i 08 04 09. * Avfall som er merket med stjerne * i EAL, er farlig avfall.
----------------	--

Angivelse av EAL-koder er kun veiledende. Sjekk alltid avfallskoden med henblikk på den aktuelle tilstand produktet befinner seg i. De endelige avfallsgrupper og koder må bestemmes av sluttbruker basert på den faktiske bruken av produktet.

Emballasje	Forurenset emballasje skal behandles som rest-kjemikalier.
Annen informasjon	Unngå hudkontakt.

14. TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1 FN-nummer	n/a
14.2 FN-forsendelsesnavn	n/a
14.3 Transportfareklasse(r)	
ADR/RID klasse	n/a
14.4 Emballasjegruppe	n/a
14.5 Miljøfarer	Produktet får ikke slippes ut i avløp, vassdrag eller i grunnvann.
14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk	n/a
14.7 Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket	n/a

15. OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser og særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for kjemikaliet	Kommisjonsforordning (EU) nr. 453/2010 vedlegg II (Vedlegg II - "II"). Europa-parlamentets og rådets forordning (EF) Nr. 1272/2008. Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier). ADR/RID 2013 - Forskrift om landtransport av farlig gods. ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database. Kommisjonsforordning (EU) nr 944/2013 av 2 Oktober 2013 (ATP5). Ex-ECB databasen (http://esis.jrc.ec.europa.eu/index.php?PGM=cla). Avfallsforskriften (miljøverndepartementet) - FOR 2004-06-01 nr 930: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall.
15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet	Informasjonen i dette sikkerhetsdatabladet skal ikke betraktes som brukerens egen risikovurdering. Det er alltid brukerens ansvar at alle nødvendige forholdsregler er fulgt for å oppfylle kravene i henhold til lokale regler og bestemmelser.
Annen informasjon	Klassifiseringen av dette produktet er gitt på grunnlag av de foreliggende opplysninger fra leverandøren.

16. ANDRE OPPLYSNINGER

Relevante fare og risiko setninger for hver ingrediens	H302 Farlig ved svelging. H312 Farlig ved hudkontakt. H315 Irriterer huden. H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon. H319 Gir alvorlig øyeirritasjon. H332 Farlig ved innånding. H411 Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann. R-20/21/22 Farlig ved innånding, hudkontakt og svelgning. R-22 Farlig ved svelgning. R-36/38 Irriterer øynene og huden.
--	---

SIKKERHETSDATABLAD

Latabond A

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 09.02.2014

	R-43 Kan gi allergi ved hudkontakt. R-51/53 Giftig for vannlevende organismer; kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
Henvisninger til viktig litteratur og spesielle datakilder	Sikkerhetsdatablad fra leverandøren.
Forkortelser i dokumentet	n/a - Ingen relevant informasjon
Første gang utgitt	04.08.2008
Utskriftsdato	06.02.2014
Annen informasjon	Informasjonen over antas å være korrekt, men inkluderer ikke nødvendigvis all informasjon om kjemikaliet og skal derfor bare brukes som veiledning. Opplysningene i dette sikkerhetsdatabladet er basert på nåværende kunnskap og er ment å beskrive kjemikaliet ut fra et sikkerhetsaspekt, det er ikke å betrakte som en kjemisk spesifikasjon. Det er kundens ansvar å kontrollere at kjemikaliet er egnet til kundens spesifikke bruk. Revidert og kvalitetssikret av: Sensor Chemcontrol AS Storgata 30 3611 Kongsberg Norge Tlf: 32 77 06 60 E-post: helpdesk@sensor.as.

--- SIKKERHETSDATABLAD i henhold til EU direktiv 67/548/EEC, 1999/45/EC og 453/2010 av 20. Mai 2010 ---

Latabond B

Internkode: LAT067

Revisjonsdato: 30.01.2014

1. IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG SELSKAPET/FORETAKET

1.1 Produktidentifikator

Kjemikaliets navn	Latabond B
Produkt type	M05643 Herder til maling og lakk
Artikkel-nr	3502007000102, 3502007000202, 3502008000102
Deklarasjons-nr	110761
Erstatter sikkerhetsdatablad fra	05.03.2010
Utgave nummer	2.0

1.2 Identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Anvendelse 43.Spes. bygge- og anleggsvirksomhet.

1.3 Opplysning om leverandør av sikkerhetsdatabladet

Leverandør LATICRETE NORDIC AS
Postboks 165 Kalbakken
0903 Oslo
Norge
Telefon: 23 33 90 00
Fax: 23 33 90 01
www.laticrete.no
info@laticrete.no

E-post info@laticrete.no
Ansvarlig LATICRETE NORDIC AS
Utarbeidet av Sensor Chemcontrol AS

1.4 Nødtelefon **Giftinformasjonen: +47 22 59 13 00.**

2. FAREIDENTIFIKASJON

2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen

Klassifisering i henhold til 1272/2008 EC Dette kjemikaliets klassifiseres ikke som farlig i henhold til Direktiv 1272/2008 (CLP).

Klassifisering i henhold til 67/548/EEC og 1999/45/EC Dette kjemikaliets klassifiseres ikke som farlig i henhold til Direktiv 67/548/EØF.

2.2 Merkningselementer

Faresetninger

EUH208 Inneholder 3,6,9-triazaundecan-1,11-diamin; Kan gi en allergisk reaksjon.

Sikkerhetssetninger

P102 Oppbevares utilgjengelig for barn.

P103 Les etiketten før bruk.

P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.

Risikosetninger

T-208 Inneholder 3,6,9-triazaundecan-1,11-diamin; Kan gi en allergisk reaksjon.

2.3 Andre farer

n/a

3. SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2 Blandinger

Ingrediens	Identifisering	Klassifisering etter forordning		Vekt-%
		67/548/EEC, 1999/45/EC	1272/2008 (CLP)	
Polymer fra badge, polyetylenglykol, teta og cresyl glycidyleter	Cas nr: 362679-94-5	Xi R41	Eye Dam. 1 H318 H318	2,5-5

SIKKERHETSDATABLAD

Latabond B

Fortsettelse fra forrige side

Internkode: LAT067

Revisjonsdato: 30.01.2014

3,6,9-triazaundecan-1,11-diamin

Ec/Nlp nr: 203-986-2

Cas nr: 112-57-2

Index nr: 612-060-00-0

Xn,C,N

R21/22-34-43-51/53

Acute Tox. 4 * Skin

Corr. 1B Skin Sens. 1

Aquatic Chronic 2 H312

H302 H314 H317

H411

0,1-0,5

Tegnforklaring

C=Etsende. Xn=Helseskadelig. Xi=Irriterende. N=Miljøskadelig.

Aquatic Chronic 2: Giftig for vannmiljøet.

Skin Corr 1B: Etsende for huden.

Skin Sens 1: Sensibiliserende ved hudkontakt.

Forklaring til relevante fare- og risikosetninger (R og H setninger) finnes i seksjon 16.

Ingredienskommentarer

Alle konsentrasjoner er oppgitt som vektprosent.

Klassifiseringen gjelder for hvert enkelt stoff, ikke for produktet.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding

Innhalering er ikke en forventet eksponeringsvei. Hvis den skadede ikke puster, gi kunstig åndedrett.

Sørg for frie luftveier. Frisk luft, varme og hvile, helst i bekvem halvstående stilling.

Legebehandling ved åndedrettsbesvær.

Hudkontakt

Vask huden med såpe og vann, eventuelt renseskrem. Tilsølte klær må vaskes før de brukes på nytt.

Ved tvil eller ved vedvarende symptomer - søk legehjelp.

Øyekontakt

Skyll straks med mye vann i flere minutter (hold øyenlokk utbrettet, ta av eventuelle kontaktlinser).

Ved vedvarende øyeirritasjon: Søk legehjelp.

Svelging

Drikk vann, kullsuspensjon om mulig. Skyll munnen med vann. Kontakt lege ved ubehag.

4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

n/a

4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

n/a

Annen informasjon

Vis dette sikkerhetsdatabladet til tilstedeværende lege.

5. BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1 Slukningsmidler

Passende slukningsmidler

Bruk brannslukningsmiddel som er egnet for forholdene og omgivelsene.

Uegnete slukningsmidler

Unngå rettet vannstråle i slukkingsarbeidet.

5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Vær oppmerksom på risiko for dannelse av giftige gasser.

5.3 Råd til brannmannskaper

Brannmannskap må bruke standard verneutstyr med flammehemmende jakke, hjelm med ansiktsvern, hansker, gummistøvler og selvforsynt pusteapparat i lukkede rom.

6. TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1 Personlige forsiktighetsregler, verneutstyr og nødrutiner

Beholdere med oppsamlet materiale skal merkes nøye med korrekt innhold. Fjern alle tennkilder dersom dette kan gjøres på en sikker måte. Bare trent personell bør utføre opprensning ved store utslipp. Bruk verneutstyr som beskrevet i seksjon 8.2 i sikkerhetsdatabladet. Hold mennesker og dyr unna det forurensede området.

6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Må ikke komme i vannløp eller kloakkavløp.

6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Absorberes med egnet materiale og samles opp. Leveres nærmeste mottakstasjon for destruering.

6.4 Henvisning til andre avsnitt

Se avsnitt 7 for informasjon om sikker håndtering.

Se avsnitt 8 for informasjon om personlig verneutstyr.

Se avsnitt 12 for informasjon om økologi.

Se avsnitt 13 for informasjon om fjerning av avfall.

Annen informasjon

Anbefalingene etter utslipp til vann og land er basert på det mest sannsynlige utslippsscenarioet for dette produktet. Imidlertid kan geografiske forhold, vind, temperatur samt (ved utslipp til vann) retning og hastighet til bølger og strøm i stor grad ha betydning for hvilke tiltak som bør iverksettes.

7. HÅNDTERING OG LAGRING

SIKKERHETSDATABLAD

Latabond B

Fortsettelse fra forrige side

Internkode: LAT067

Revisjonsdato: 30.01.2014

7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering	Håndteres i samsvar med god hygiene og sikkerhetspraksis. Brukerveiledningen skal følges for å oppnå sikker bruk og best mulig resultat.
7.2 Vilkår for sikker lagring, samt eventuelle uforenligheter	Lagres tørt, borte fra nærings- og nytelsesmidler og dyrefor. Oppbevares på et godt ventilert sted. Holdes vekk fra oksiderende stoff, varme og flammer.
Spesielle egenskaper og farer	Produktet bør ikke brukes i nærheten av antennelseskilder.
7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r)	n/a

8. EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONLIG BESKYTTELSE

8.1 Kontrollparametre

8.2 Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Sunn fornuft og sikkerhetsregler skal alltid brukes ved allmenn omgang med kjemikalier. Sørg for at emballasjen er riktig merket for å forebygge uforutsett inntak eller feilaktig bruk. Sørg for god arbeidshygiene. Sørg for bruk av anbefalt verneutstyr og vernetøy. Sørg for tilstrekkelig utsug eller ventilasjon på arbeidsplassen. Unngå kontakt med øyne og hud.

Åndedrettsvern

Ingen spesielle tiltak ved normal bruk med tilstrekkelig ventilasjon. Under arbeidsprosesser med risiko for innånding av damper fra produktet, bør åndedrettsvern med filter AK2 brukes. Den europeiske standardiseringskommiteens (CEN) standarder EN136, EN140 og EN405 angir åndedrettsvernsmasker, EN149 og EN143 angir filteranbefalinger.

Øyevern

Ikke relevant ved normalt bruk. Ved fare for sprut bruk godkjent øyevern. Øyevern skal være i henhold til standarden EN 166.

Håndvern

Beskyttelseshansker av nitril eller neopren med AQL < 1,5 i henhold til standard EN 374-2 anbefales.

All informasjon om spesifikke hansker er basert på offentlig litteratur eller hanskeprodusenters data. Hanskenes egnethet og gjennombruddstid vil variere avhengig av de spesifikke bruksforholdene. Kontakt hanskeprodusenten for spesifikke råd ved valg av hansker og gjennombruddstider for ditt bruk. Undersøk og eventuelt erstatt slitte eller ødelagte hansker. Om kontakt med underarmene er sannsynlig, bruk hansker med mansjetter.

CE-standardene EN420 og EN374 gir generelle krav, og angir hansketype.

Annen informasjon

Arbeidstilsynet har fastsatt forskrift om bruk av personlig verneutstyr på arbeidsplassen, best.nr. 524. Personlig verneutstyr skal oppfylle kravene som er gitt i forskrift om konstruksjon, utforming og produksjon av personlig verneutstyr, fastsatt av Arbeidstilsynet, best.nr. 523. Det er god industriell hygienepraktis å unngå hudkontakt mest mulig. Unngå bruk av ringer, klokker e. l. som er egnet til å holde på produktet og derved forårsake hudreaksjoner. Beskyttelseskrem kan hjelpe til å beskytte utsatte hudområder, men kan ikke erstatte hansker. Fjern forurensete klær for å unngå hudkontakt. Etter vask av huden påføres fet hudkrem for å erstatte tapt hudfett. Hold god orden.

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Opplysninger om fysiske og kjemiske egenskaper

Form	Væske
Farge	Hvit
Lukt	Ammoniakk
Luktterskel	n/a
pH (kons.)	10
Smeltepunkt/ frysepunkt	n/a
Startkokepunkt og kokeområde	100 °C
Flammepunkt	n/a
Fordampingshastighet	n/a
Antennelighet (fast stoff, gass)	n/a
Øvre/nedre antennelighets- eller eksplosjonsgrense	n/a
Damptrykk	n/a
Damptetthet	n/a
Relativ tetthet	1,05 g/cm ³
Løselighet(er)	Uløselig i olje
Løselighet i vann	Dispergerbar
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann	n/a

SIKKERHETSDATABLAD

Latabond B

Fortsettelse fra forrige side

Internkode: LAT067

Revisjonsdato: 30.01.2014

Selvantenningsstemperatur	n/a
Nedbrytningstemperatur	n/a
Viskositet	2190 cSt
Eksplosjonsegenskaper	n/a
Oksidasjonsegenskaper	n/a
9.2 Andre opplysninger	Uopløselig i: Fettstoffer (lipider),

10. STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet	n/a
10.2 Kjemisk stabilitet	Stabil under normale forhold.
10.3 Mulighet for farlige reaksjoner	Kan forårsake lett antenkelige gasser i kontakt med elementære metaller (alkali- og jordalkali), sterke reduksjonsmidler. Kan forårsake giftige gasser i kontakt med oksiderende mineralsyrer, halogenerte organiske stoffer, organiske peroxider og hydroperoxider, sterke oksidasjonsmidler. Kan lett antennes i kontakt med sterke oksidasjonsmidler.
10.4 Forhold som skal unngås	n/a
10.5 Uforenlige materialer	n/a
10.6 Farlige nedbrytningsprodukter	Ved brann eller oppvarming kan det oppstå CO, CO ₂ , NH ₃ , NO _x og andre giftige gasser og damper.

11. TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger	
Akutt giftighet	Kan gi irritasjon og kvalme.
Hudetsing/ hudirritasjon	Kan irritere huden.
Alvorlig øyeskade/ øyeirritasjon	Kan irritere øye.
Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt	Produktet inneholder små mengder allergifremkallende kjemikalie(r) som kan utløse allergi hos sensitive personer.
Skader på arvestoffet i kjønnseller	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som arvestoffskadende (mutagene).
Kreftfremkallende egenskaper	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som kreftfremkallende.
Reproduksjonstoksisitet	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som reproduksjonsskadelige.
STOT - enkelteksponering	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.
STOT - gjentatt eksponering	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.
Aspirasjonsfare	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.

12. ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1 Giftighet	Dårlig oppløselig blanding. Ingen kjent økotoksikologisk effekt.
12.2 Persistens og nedbrytelighet	n/a
12.3 Bioakkumuleringsevne	Ingen bioakkumulering er indikert. Det forventes ingen skadelige langtidseffekter på vannorganismer.
12.4 Mobilitet i jord	Produktet er tykflytende og vil spre seg lite. Produktet er i pastaform og vil spre seg lite.
12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	n/a
12.6 Andre skadevirkninger	n/a

13. DISPONERING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder	
Avfallsgrupper	EAL: 08 01 12 annet malig og lakkavfall enn det nevnte i 08 01 11. Angivelse av EAL-koder er kun veiledende. Sjekk alltid avfallskoden med henblikk på den aktuelle tilstand produktet befinner seg i. De endelige avfallsgrupper og koder må bestemmes av sluttbruker basert på den faktiske bruken av produktet.
Emballasje	Ikke rengjort emballasje eller emballasje med restinnhold skal behandles som produktet. Forurenset emballasje skal behandles som rest-kjemikalier.
Annen informasjon	Rester som ikke kan oppbevares for senere bruk eller resirkulering skal leveres til godkjent deponi

SIKKERHETSDATABLAD

Latabond B

Fortsettelse fra forrige side

Internkode: LAT067

Revisjonsdato: 30.01.2014

for destruksjon.

14. TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1 FN-nummer	n/a
14.2 FN-forsendelsesnavn	n/a
14.3 Transportfareklasse(r)	
ADR/RID klasse	n/a
14.4 Emballasjegruppe	n/a
14.5 Miljøfarer	n/a
14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk	n/a
14.7 Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket	n/a

15. OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser og særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for kjemikaliet

Kommisjonsforordning (EU) nr. 453/2010 av 20. mai 2010 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH) vedlegg II (Vedlegg II - "II").

Europa-parlamentets og rådets forordning (EF) Nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger, om endring og oppheving av direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF, og om endring av forordning (EF) nr. 1907/2006.

Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier).

ADR/RID 2013 - Forskrift om landtransport av farlig gods.

ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database.

Kommisjonsforordning (EU) nr 944/2013 av 2 Oktober 2013 (ATP5).

Ex-ECB databasen (<http://esis.jrc.ec.europa.eu/index.php?PGM=cla>).

Avfallsforskriften (miljøverndepartementet) - FOR 2004-06-01 nr 930: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall.

15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Informasjonen i dette sikkerhetsdatabladet skal ikke betraktes som brukerens egen risikovurdering. Det er alltid brukerens ansvar at alle nødvendige forholdsregler er fulgt for å oppfylle kravene i henhold til lokale regler og bestemmelser.

Annen informasjon

Klassifiseringen av dette produktet er gitt på grunnlag av de foreliggende opplysninger fra leverandøren.

16. ANDRE OPPLYSNINGER

Relevante fare og risiko setninger for hver ingrediens

H302 Farlig ved svelging.
H312 Farlig ved hudkontakt.
H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
H318 Gir alvorlig øyeskade.
H411 Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
R-21/22 Farlig ved hudkontakt og svelgning.
R-34 Etsende.
R-41 Fare for alvorlig øyeskade.
R-43 Kan gi allergi ved hudkontakt.
R-51/53 Giftig for vannlevende organismer; kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

Henvisninger til viktig litteratur og spesielle datakilder

Sikkerhetsdatablad fra leverandøren.

Forkortelser i dokumentet

n/a - Ingen relevant informasjon

Første gang utgitt

05.03.2010

Utskriftsdato

06.02.2014

Annen informasjon

Informasjonen over antas å være korrekt, men inkluderer ikke nødvendigvis all informasjon om kjemikaliet og skal derfor bare brukes som veiledning. Opplysningene i dette sikkerhetsdatabladet er basert på nåværende kunnskap og er ment å beskrive kjemikaliet ut fra et sikkerhetsaspekt, det er ikke å betrakte som en kjemisk spesifikasjon. Det er kundens ansvar å kontrollere at kjemikaliet er egnet til kundens spesifikke bruk.

Revidert og kvalitetssikret av:

SIKKERHETSDATABLAD

Latabond B

Fortsettelse fra forrige side

Internkode: LAT067

Revisjonsdato: 30.01.2014

Sensor Chemcontrol AS
Storgata 30
3611 Kongsberg
Norge
Tlf: 32 77 06 60
E-post: helpdesk@sensor.as.

--- SIKKERHETSDATABLAD i henhold til EU direktiv 67/548/EEC, 1999/45/EC og 453/2010 av 20. Mai 2010 ---